

Čuvajeva Lizika.

(Spisal Kompoljski.)

No, takega - le otroka pa ne dobite izlepa, kakor je ta Lizika. To vam je kakor živo srebro. Niti minute ne more biti mirna. Ali se igra s svojo punčiko, deva jo v zibelko in zopet jemlje iz nje; ali ji popravlja obleko, ali se lovi z muciko po hiši, ali pa podi okrog hiše male jarčice, katere so ji dali letos botra. Dostikrat jo dobite tudi v hiši pri dedku. Dedek so čevljar, in Lizika jih često gleda, kako krpajo obutev. Pa tudi takrat ne more biti mirna. Vsako čevljarsko orodje hoče imeti v rokah in vedno izprašuje dedka o tem in onem. Dedek ji nekaj časa odgovarjajo rado-
voljno. Ker pa Lizika vpraša po vsaki stvari gotovo desetkrat, se tudi dedek naposled naveličajo in molčé. Ona pa ne odneha, ampak vedno sili vanje, prijema ostre nože, šila in drugo čevljarsko orodje. Dedeka končno mine potrpežljivost, pa jo zapodé iz sobe. Za nekaj časa pa pride Lizika spet nazaj, in dedek so zopet prijazni ž njo.

Včasih pa Lizika odide na vas in se ondi igra z deklicami. Takrat se pač oddahnejo dedek, ako je ni par ur domov. Tudi mucika in jarčice se takrat odpočijejo. E, pa dolgo tudi ne sme ostati na vasi, kajti dedku postane dolgčas, ker je vse mirno in tiho v sobi, pa gredó po njo. Tudi bojijo se za tega otročaja, da bi se ji kaj ne pripetilo.

Čuvajevi stanujejo tam za vasjo prav tik železnice v mali hišici. Takih hišic ste gotovo že dosti videli ob železniški progi, če ste se kam peljali. Postavljene so za železniške čuvaje. Tudi Lizikin oče so železniški čuvaj. Ker imajo vedno mnogo opravila, jim ne preostaja mnogo časa za Liziko, dasi jo imajo prav radi. Vlaki vedno drdrajo ves dan in skoro vso noč. Oče pa morajo biti vselej pri vlaku. Pregledati morajo železniško progo, predno pride kak vlak, ali je vse v redu, da se ne pripeti kaka nesreča. Zapreti morajo pred vlakom tiste zapornice v svoji bližini ob železniški progi, kjer se s progo križa kaka cesta. Tako se torej z Liziko vidita čez dan le redkokrat in še takrat samo za kratek čas.

Matere pa nima več čuvajeva Lizika. Še v zibelki je bila, ko so ji umrli mamica. Prav nič jih ni poznala. Mater so ji nadomeščali, kolikor so mogli, dedek. Pitali so jo, zibali in pestovali, dokler je bila še prav majhna. In tako so se je s časoma tako privadili, da bi sedaj ne mogli biti brez nje. Vse bi rajši dali od sebe, nego Liziko. Seveda so se včasih tudi hudovali nad njo, če je bila preveč razposajena. Gotovo so ji že stokrat rekli, da je ne marajo več. No, pa Lizika je zopet prišla k njim, jih pobožala ter jim rekla, da ne bode več taka, in dedek so bili zopet — stari dobri dedek.

Sicer ima pa tudi ona odsile rada dedka. Ako jih kdaj razjezi, prosi jih takoj odpuščanja. Bilo bi ji preveč težko, ko bi bili dedek jezni nanjo. Včasih je po celo uro pri čevljarskem stolčku ter posluša z ustmi in ušesi dedkove pripovedi. — Ej, kaj vse so ji že pravili dobri dedek! O kralju

Matjažu, o zakletih kraljičinah, o povodnem možu in o sto in sto drugih prečudnih dogodbah. Takrat je bila pač mirna čuvajeva Lizika, drugače pa ne. Zvečer pa ni nikdar preje zaspala, dokler niso prišli dedek k njeni posteljici in ji povedali kako povest.

Tako sta živela dedek in Lizika do letos. Letos pa je Lizika dokončala šesto leto. Oče so ji kupili nove knjige, in tako so jo peljali dedek nekega dne zapisat v šolo. Malo nerada je šla, a ker so ji pravili, kako prijetno bo v šoli, koliko lepih povesti bode slišala in se marsikaj dobrega naučila, je le dobila pogum.

Odkar pa hodi Lizika v šolo, se je čisto izpremenila. Kdor jo je preje videl in poznal, bi skoro misliti ne mogel, da je to tisto razposajeno otroče, katerega je bila polna vsa hiša še pred dobrim mesecem. Dedek jo imajo sedaj gotovo stokrat rajši, kakor so jo imeli preje. Za igrače se skoro ne zmeni več. Le tuptam se še malo poigra z muciko ali pa z jarčicami. Drugače ima pa vedno knjige v roki. Dedek so ji morali poiskati vse svoje in očetove knjige, da gleda v njih podobe.

Res čisto drugačna je postala. Zjutraj se komaj prebudi, že vstane, moli in se umije. Potem pa hitro pokliče dedka. „Dedek, dedek!“

„Kaj hočeš, Lizika?“

„Vprašajte me, če še znam, kar smo se včeraj učili!“

In dedek pristavijo k mizi stol, vzamejo Liziko na koleno, pačitata. Lizika ne odneha preje, dokler prav dobro ne zna. Potem gre vsa vesela v šolo. Kadar pa pride iz šole domov, se takoj pohvali, kako je znala v šoli.

„Dedek, dedek moj!“

„Kaj je, Lizika, kaj?“

In dedek vzklongejo svojo sivo glavo od čevljarskega stolčka ter pogledajo veselo Liziko s smehljačim obrazom.

„Jaz pa vem novo povest.“

„Res?“

„Da, gospod učitelj so jo nam povedali.“

„Tako? — Kakšna pa je?“

„Taka, da je vi gotovo ne veste, četudi jih znate toliko.“

„Mogoče. — Povej!“

Ej, Liziki se tako dobro zdi, če vé kakšno povest, katere niti njen ljubi dedek ne znajo. „No, le poslušajte!“

Potem pa začne pripovedovati tako živo, da se ji pordeče polna ličeca, da se ji živo svetijo tiste ljubke oči.

Dedek pa odlože čevljarsko orodje, prižgó si pipico ter poslušajo malo pripovedovalko. Kadar konča, jo pa pohvalijo, da si je dobro zapomnila. In Lizika je vsa srečna, če jo pohvalijo njen dobri dedek.

„No, kaj ste se pa še učili?“ „O, še dosti družega!“

Lizika hitro vzame knjigo in vse pokaže, kar so se novega učili v šoli. Potem pa z dedkom drugo jutro tisto ponovita.

E, rada se imata, rada, dedek in Lizika.

